

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

**Məqalə “Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi”nin maliyyə
dəstəyi ilə
“Azad sahibkarlığın və
liberal iqtisadiyyatın
təşviqi” istiqaməti üzrə
hazırlanmışdır**

İqtisadi inkişafın ən mühüm amillərindən biri azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın mövcudluğudur. Hər iki anlayış iqtisadiyyatın təməlini təşkil edir və ölkələrin rifah səviyyəsini yüksəltməkdə əsas rol oynayır. Azad sahibkarlıq iqtisadi fəaliyyətin sərbəst aparılması və bazar iqtisadiyyatının prinsipial şəkildə təşviq edilməsidir. Liberal iqtisadiyyat isə bu prinsipləri dövlət səviyyəsində dəstəkləyən və bazar mexanizmlərinin sərbəst işləməsinə şərait yaranan sistemdir.

Azad sahibkarlıq iqtisadiyyatın dinamikliyini artırır, yeni iş yerlərinin yaranmasına səbəb olur və insanların iqtisadi azadlığını təmin edir. Sahibkarlar öz biznes ideyalarını həyata keçirərək həm özlərini, həm də cəmiyyətin rifahını artırır. Liberal iqtisadiyyat isə bazar iqtisadiyyatının səmərəliliyini təmin

Sahibkarlıqdan sənayeləşməyə doğru...

Liberal iqtisadiyyat və güclü dövlət modeli

edən qanunvericilik və iqtisadi siyasəti formalaşdırır.

Dövlət dəstəyi ilə böyüyən biznes

Mövü barədə “Yeni Azərbaycan”-a açıqlama verən iqtisadçı Fuad İbrahimov bildirib ki, ötən illərdə dünyanın yüksək inkişaf etmiş ölkələrinin də üzleşdiyi iqtisadi böhran “İnkişafın Azərbaycan modeli”ni gündəmə gətirdi: “Prezident İlham Əliyevin böyük uzaqgörənliklə irəli sürdüyü iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi konsepsiyası məhz bu modelin əsas elementlərindən olan davamlı iqtisadi inkişafa aparıcı amildir. Son illərin təcrübəsi iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin ən səmərəli yolu kimi sahibkarlığın inkişafını ön plana çıxarır. Sahibkarlığın inkişaf səviyyəsi iqtisadiyyatın şaxələnməsinə və təsərrüfat sisteminin bir sahədən asılılığının aradan qalxmasına zəmin yaradır. Ölkəmizdə azad sahibkarlığın təşviqi istiqamətində həyata keçirilən önəmli tədbirlərdən biri də Azərbaycanda sahibkarlara “investisiya təşviqi sənədi”nin verilməsidir. Bu sənəd ilə sahibkarlar müəyyən edilmiş vaxt ərzində bir sıra vergilərdən azad edilir və onların fəaliyyətinin genişlənməsi üçün müxtəlif güzəştlər tətbiq olunur. Bu addım son illər ölkəmizdə əlverişli biznes mühitinin yaranması və azad iqtisadi fəaliyyətin təşviqi istiqamətində görülən işlərin sadə-

cə bir hissəsidir. Bununla yanaşı, sahibkarlıq subyektlərində lisenziyalasdırma sisteminin təkmilləşdirilməsi, sahibkarlara dövlət maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi, iş adamlarının şikayətlərinə daha həssas yanaşılması məqsədilə dövlət satınalmalarında şəffaflığın artırılması və ədalətli seçimin təmin olunması öz müsbət nəticələrini verməkdədir”.

Regional dəyər zənciri: Fərsətlər və perspektivlər

F.İbrahimovun sözlərinə görə, Azərbaycanın nail olduğu davamlı inkişaf modeli heç bir dövlətin inkişaf yoluna bənzəməyən, mövcud təcrübələri təkrarlamayan milli inkişaf modelidir: “Belə bir konsepsiyanın daha hansı elementlərlə təkmilləşdirilməsi üzərində araşdırmalar aparılarkən müxtəlif yanaşmalar ortaya çıxır. Belə ki, “makro və mikro səviyyədə, eyni zamanda, sosial səviyyədə azad ticarətin təşviqi istiqamətində əlavə hansı tədbirlər görülməlidir?” sualı ətrafında bir sıra ideyalar maraq doğurur. İlk növbədə, regional dəyər zəncirində investisiyanın dəstəklənməsi və regionlararası ticarətin təşviqi iqtisadiyyatın müqayisəli üstünlüklərini meydana çıxara bilər. Bu, eyni zamanda, məhsulların regional

paylanması və rentabelliliyi asanlaşdırar. Azad bazarın informasiya sistemi, uyğunlaşdırılmış regional ticarət siyasəti, regional bazarların əlçatımlılığı da bu sırada önəmli faktorlardır. Eyni zamanda, regional siyasətin hüquqi və tənzimləyici islahatlar yolu ilə tənzimlənməsi

yerli və xarici investorlara daha böyük bazarlara çıxmaq imkanı verə bilər. Bu istiqamətdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən nəqliyyat xərclərinin azaldılması, region ərazisində gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün standart sənədin hazırlanması kimi tədbirləri qeyd etmək olar. Eləcə də, texniki və peşə təhsilinə sərmayə yatırmaq işçi qüvvəsinin bacarıqlarının özəl sektorun tələblərinə uyğun təkmilləşdirilməsi baxımından vacib addımlardan biridir. Bu, ölkə iqtisadiyyatının da-

ha çox ehtiyac duyduğu müxtəlif peşələr üzrə seminar və treninqlərin təşkili ilə də həyata keçirilə bilər”.

Rəqabətə davamlı sənaye üçün spesifik yanaşma

Ekspert qeyd edib ki, investisiyanın təşviqi və ixracın inkişafı istiqamətində mövcud institutların imkanlarının genişləndirilməsi islahatların səmərəliliyini

artıraraq özəl sektordakı gözlə görünməyən əngəlləri aradan qaldırmağa və yaradılmış imkanlardan geniş istifadəyə yol açar. “Sənayedə hər sektora spesifik yanaşmanın olması sistemə dəyişikliklərə qarşı daha böyük dözümlü- lüyün mövcudluğuna gətirə bilər. Belə ki, hər bir istehsalat sahəsinin öz tələblərinə uyğun yanaşmanın tətbiqi məhsulun bazardakı

rəqabət imkanlarına da böyük təsir göstərir. Bununla belə, sektorlar arasında bağlantıların olması da zəruridir. Sahibkarlıq proqramları yeni sektorların, xüsusilə xidmət sənayesində yeni istiqamətlərin formalaşmasına stimül yaradır. Bu baxımdan yeni biznes qurmaq istəyənlər üçün yaradıcı ideyaların əməli işə necə çevrilməsinin öyrədildiyi layihələrin icrası faydalı olar”.

Yeganə BAYRAMOVA